

Палепшыць кінаабслугоўванне калгаснай вёскі

Магутны сродак куністычнага выхавання

Партыя і Совецкая дзяржава надаюць вялікае значэнне кіно ў справе куністычнага выхавання працоўных. У гістарычных паставах XIX стэды на імя таку п'яцігоддоваму плану запісана: «Ажыццявіць далейшае развіццё кіно і тэлебачання. Расшырыць сетку кінаапарату, павялічыць колькасць кінаапарату і калгаснай інтэлігенцыі, у маладзёжы і на дашкольнай ўзростнай групі сельскай гаспадаркі».

Выключную ролю адыгрывае кіно ў павышэнні культуры ўзростнай групы калгаснай і вясковай інтэлігенцыі, у маладзёжы і на дашкольнай ўзростнай групі сельскай гаспадаркі.

Тры гады назад ЦК КПС прыняў паставу аб палепшэнні кінаабслугоўвання сельскага насельніцтва.

Выконваючы гэтую паставу ЦК КПС, органы кінафіліяў за апошнія гады павялічылі колькасць стацыянарных і пераходных устаноў, палепшылі падбор і пахрытоўку кінаапарату, сталі часцей дэманстраваць фільмы на вёсцы.

Аднак агульнае становішча кінафіліяў і асабліва якасць паказу фільмаў сельскаму насельніцтву ўсё яшчэ рэзка адстае ад культурных запатрабаванняў калгаснікаў. Не выканана паставы ЦК КПС аб тым, каб у кожным калгасе і вёсцы рэспублікі кінафіліяў дэманстравалася два тры разы ў месяц, а ў тых калгасах, дзе ёсць клубы і кінаапарату, кінафілія павінна дэманстравалася не менш аднаго разу ў тыдзень. Дзяржаўныя планы работы па кінаапарату БССР за першую палову 1953 года таксама не выкананы. Ёсць у рэспубліцы населеныя пункты, дзе на працягу некалькіх год не было ніводнага паказу. І зусім слухняны прэтэнзі гледачоў, якія выступаюць у гэтых нумары газеты.

У многіх раёнах перасоўкі працягваюць. У Пінскім раёне прастой кінаапарату за чэрвень склаў 104 дні, у Ашмянскім за квітень і май — 82 дні, у Вясільскім — 72 і інш. У першым паўгоддзі больш 200 кінаперасоўак на розных прычынах знаходзіліся ў прастой.

Парушаюцца маршруты і графік паказу фільмаў. Так, напрыклад, механік Івацвіцкага раёна Лапчук з 23 сеансаў у красавіку толькі адзін сеанс правёў у адпаведнасці з графікам.

На механіка ўскладаецца важнейшая задача — быць носьбітам перадавой савецкай сацыялістычнай культуры на вёсцы. Аднак у большасці кадры кінамеханікаў не маюць належнай агульнай адукацыі і спецыяльнай пахрытоўкі. Існуючы ў Мінску і Гродна школы кінамеханікаў не забяспечваюць кінасетку кваліфікаванымі кадрамі. У Гродна механікаў рыхтуюць за дзесяць дзён. Мясцовыя арганізацыі не адукаюць належнай увагі ідэйнаму і культурнаму выхаванню механікаў і матарыстаў, мала клапацяцца аб іх добрабыце.

Органы Галоўкінапракату дрэнна падбіраюць фільмы для вясковага гледача. У выніку ў рэпертуары кінаперасоўак вялікае месца займаюць лёгкадумныя, забавляльныя карціны і мала паказавачыя новых навукова-папулярных фільмаў на тэмы жыцця, творчай працы калгаснікаў і сельскай інтэлігенцыі. На экраны да адных і тых-жа гледачоў памерна часта трапляюць паўторныя фільмы. Райвыканкомы і сельсоветы не прымаюць мер да забяспечвання кінаперасоўак добрымі памішканнямі для дэманстрацыі фільмаў. Неахайна праводзіцца рамонт апаратуры.

Прычынай сістэматычнага невыканання дзяржаўных планаў кінафіліяў і дрэннага абслугоўвання насельніцтва з'яўляецца таксама маруднае будаўніцтва стацыянарных кінаапарату ў вёсцы, нядабайна адносныя многіх кінамеханікаў да сваіх службовых абавязкаў.

Нашы патрабаванні

У калгасе «Шлях Леніна» было аб'яўлена, што 19 ліпеня ў Міхаліах (калгас імя Варашылава) будзе дэманстравана новы венгерскі мастацкі фільм «Мара здымае». Ісці да суседзяў паглядзець новую карціну разам з моладзю выказалі жаданне многія жыхары калгаснікаў. Але кінамеханік Пласкуноў не пачынаў з нашымі жаданнямі. Нягледзячы на тое, што нават было абвешчана аб паказе фільма, кінамеханік паехаў у суседні Заропаўскі сельсовет.

У нашым-жа калгасе кінаперасоўка не была ўжо звыш года. Неаднаразова сінгалам аб тым, што кінамеханік абмянуў калгас «Шлях Леніна», мы дасылалі ў былы раённы аддзел кінафіліяў. Але там на нашы скаргі ніхто не рэагаваў. Там мы звярнуліся ў абласны аддзел кінафіліяў, пісалі ў абласную газету «Віцебскі рабочы», і ўсё дарэмна.

У сакавіку гэтага года мы накіравалі пісьмо «Калі ў нас будзе кіно?» у рэдакцыю газеты «Чырвоная змена». Як паведаміла нам рэдакцыя, начальнік абласнога ўпраўлення кінафіліяў тав. Спірыдонаў прызнаў, што факты, якія былі прынесены ў пісьме, пацвердзіліся. Але замест таго, каб заклікаць кінамеханіка да парадку, тав. Спірыдонаў узяў яго пад абарону, спаслаўшыся на тое, што ў калгасе не прадастаўлялася памішкання для дэманстрацыі фільмаў. Мы не ведаем, ці гэта тав. Спірыдонаў прыдумаў такое, толькі каб адмахвацца ад праблем калгаснікаў, ці проста напісаў, што прышоў у галаву. Восем і вымушаны мы, каб паглядзець карціну, хадзілі да суседзяў. Але і там чамусьці мала паказваецца кінафіліяў.

Апошні раз, амаль тры месяцы таму назад, мы глядзелі замяжну кінакарціну. Першага студзеня паказвалі замяжы фільм і 14 мая — старую карціну «Трынаццаць». Восем і ўсё, што бачылі калгаснікі за 8 месяцаў гэтага года.

Віцебскі раён лічыцца перадавым па кінаабслугоўванню сельскага насельніцтва. Але за агульным лічбам хаваецца доволі непрыглядная карціна.

Тры гады назад Цэнтральны Камітэт Куністычнай партыі Беларусі прыняў паставу аб рашучым палепшэнні кінаабслугоўвання сельскага насельніцтва. У паставе ставілася задача, каб сельскаму гледачу своечасова паказваліся новыя савецкія фільмы, каб у кожнай вёсцы, у кожным калгасе кінафіліяў дэманстраваліся не радзей 2—3 разоў у месяц. А ў нас гэтую колькасць кінакарцін паказалі за 8 месяцаў.

З гэтых мы ведаем, што сёлета вышлі на экраны краіны новыя кінафіліяў «Адмірал Ушакоў», «Джамбул», «Садко», «Максіма», «Вяртанне Васіля Борнікава», «Пяць жаваранкі», «Вясна ў Маскве» і многія іншыя. Але мы іх не бачылі і не ведаем, калі ўбачым. Ці-ж гэта справядліва?

Раённы аддзел культуры (загадчык тав. Сазонаў) справу кінаабслугоўвання вясковага гледача поўнасьцю перадаверыў кінамеханікам. Некаторыя-ж механікі, карыстаючыся поўнай бескантрольнасцю, сістэматычна парушаюць маршруты, абмяноўчы многія вёскі і калгасы.

Немалаважнае значэнне мае і памішканне для дэманстрацыі фільмаў. Зразумела, што там, дзе ёсць вялікія калгасныя клубы, на сеанс збіраецца больш гледачоў, і вырчка значна большая. Але нам думалася, што калі механік добра разумее, якую адказную ролю ён выконвае, ён не можа кіравацца толькі гэтымі мерываннямі. Прычым добра наведанне кіно — таксама вынік раслуцчальнай і арганізацыйнай работы механіка.

У калгасе імя Варашылава кінафіліяў звычайна дэманструюцца ў канцэлярны праўленні ў невялікім пакоі. На сеансах тут заўсёды ценна, усё жаданым не могуць паглядзець карціну. А чаму-б там, дзе няма вялікіх памішканняў, не арганізаваць два, а то і тры сеансы? Безумоўна, гэта можна было-б зрабіць, калі-б толькі механікі не баяліся папрацаваць лішняму гадзінку.

Хочацца ўзяць і яшчэ адно пытанне. У гарадах кінафіліяў часта дэманструюцца на адкрытых пляцоўках, у зялёных «тэатрах», у парках. Няўжо-ж нельга наладзіць на вёсцы паказ фільмаў на адкрытай пляцоўцы? Нам здаецца, што летам гэта магчыма і мэтазгодна.

Дэманстрацыя фільмаў на адкрытым паветры дазволіць павялічыць колькасць гледачоў і пабегнуць духаты і ценаты, якая нагадваецца пры дэманстрацыі фільмаў у звычайных хатах.

Час пагаварыць сур'ёзна і аб культуры дэманстрацыі кінакарцін. Не зжыты яшчэ выпадкі, калі кінамеханік, імкнучыся хутчэй закончыць сеанс, не сочыць за гукам, за якасцю паказу на экране. Бывалі выпадкі, калі ў калгасе імя Варашылава ў час сеанса раптам знікаў гук, але, не звязаючы на гэта, механік працягваў паказваць карціну, відавочна мяркуючы, што вясковы гледач усё сперціць.

Дэманстрацыя фільмаў павінна адпавядаць узроўню культурнаму ўзростнай групы калгаснага сялянства.

Магутны сродак куністычнага выхавання

Партыя і Совецкая дзяржава надаюць вялікае значэнне кіно ў справе куністычнага выхавання працоўных. У гістарычных паставах XIX стэды на імя таку п'яцігоддоваму плану запісана: «Ажыццявіць далейшае развіццё кіно і тэлебачання. Расшырыць сетку кінаапарату, павялічыць колькасць кінаапарату і калгаснай інтэлігенцыі, у маладзёжы і на дашкольнай ўзростнай групі сельскай гаспадаркі».

Выключную ролю адыгрывае кіно ў павышэнні культуры ўзростнай групы калгаснай і вясковай інтэлігенцыі, у маладзёжы і на дашкольнай ўзростнай групі сельскай гаспадаркі.

Тры гады назад ЦК КПС прыняў паставу аб палепшэнні кінаабслугоўвання сельскага насельніцтва.

Выконваючы гэтую паставу ЦК КПС, органы кінафіліяў за апошнія гады павялічылі колькасць стацыянарных і пераходных устаноў, палепшылі падбор і пахрытоўку кінаапарату, сталі часцей дэманстраваць фільмы на вёсцы.

Аднак агульнае становішча кінафіліяў і асабліва якасць паказу фільмаў сельскаму насельніцтву ўсё яшчэ рэзка адстае ад культурных запатрабаванняў калгаснікаў. Не выканана паставы ЦК КПС аб тым, каб у кожным калгасе і вёсцы рэспублікі кінафіліяў дэманстравалася два тры разы ў месяц, а ў тых калгасах, дзе ёсць клубы і кінаапарату, кінафілія павінна дэманстравалася не менш аднаго разу ў тыдзень. Дзяржаўныя планы работы па кінаапарату БССР за першую палову 1953 года таксама не выкананы. Ёсць у рэспубліцы населеныя пункты, дзе на працягу некалькіх год не было ніводнага паказу. І зусім слухняны прэтэнзі гледачоў, якія выступаюць у гэтых нумары газеты.

У многіх раёнах перасоўкі працягваюць. У Пінскім раёне прастой кінаапарату за чэрвень склаў 104 дні, у Ашмянскім за квітень і май — 82 дні, у Вясільскім — 72 і інш. У першым паўгоддзі больш 200 кінаперасоўак на розных прычынах знаходзіліся ў прастой.

Парушаюцца маршруты і графік паказу фільмаў. Так, напрыклад, механік Івацвіцкага раёна Лапчук з 23 сеансаў у красавіку толькі адзін сеанс правёў у адпаведнасці з графікам.

На механіка ўскладаецца важнейшая задача — быць носьбітам перадавой савецкай сацыялістычнай культуры на вёсцы. Аднак у большасці кадры кінамеханікаў не маюць належнай агульнай адукацыі і спецыяльнай пахрытоўкі. Існуючы ў Мінску і Гродна школы кінамеханікаў не забяспечваюць кінасетку кваліфікаванымі кадрамі. У Гродна механікаў рыхтуюць за дзесяць дзён. Мясцовыя арганізацыі не адукаюць належнай увагі ідэйнаму і культурнаму выхаванню механікаў і матарыстаў, мала клапацяцца аб іх добрабыце.

Органы Галоўкінапракату дрэнна падбіраюць фільмы для вясковага гледача. У выніку ў рэпертуары кінаперасоўак вялікае месца займаюць лёгкадумныя, забавляльныя карціны і мала паказавачыя новых навукова-папулярных фільмаў на тэмы жыцця, творчай працы калгаснікаў і сельскай інтэлігенцыі. На экраны да адных і тых-жа гледачоў памерна часта трапляюць паўторныя фільмы. Райвыканкомы і сельсоветы не прымаюць мер да забяспечвання кінаперасоўак добрымі памішканнямі для дэманстрацыі фільмаў. Неахайна праводзіцца рамонт апаратуры.

Прычынай сістэматычнага невыканання дзяржаўных планаў кінафіліяў і дрэннага абслугоўвання насельніцтва з'яўляецца таксама маруднае будаўніцтва стацыянарных кінаапарату ў вёсцы, нядабайна адносныя многіх кінамеханікаў да сваіх службовых абавязкаў.

Аб арганізацыі паказу фільмаў

Калісьці ўзденская раённая газета «За савецкую Радзіму» на сваіх старонках кожны месяц друкавала графік-маршрут кінаперасоўак. Гэта давала магчымасць сельскім актывістам яшчэ загады правесці ў брыгадах гутаркі аб кінафіліях, якія будуць дэманстравана ў калгасе, пахрытаваць памішканне, апаважыць калгаснікаў. Аднак газета з мінулага года чамусьці перастала друкаваць такіх графікаў.

Адсутства цвёрдага графіку прывяла да таго, што ў калгас імя Жданова не так даўно прыходзіла дзе кінаперасоўкі, якія не мелі поўнага маршруту. Кінамеханікі, не жадваючы ўступіць адзін другому, адначасова дэманстравалі два фільмы.

Але не толькі газета перастала друкаваць маршруты графікаў. Кінаперасоўкі наогул дрэнна забяспечваюцца рэкламным матэрыялам. Для рэкламы фільмаў кінаперасоўкі маюць так званыя афішы-бязмяжкі. Гэтых афіш даюць так мала, што і канцы месяца іх, як правіла, нехапае. І часта можна бачыць аб'явы, напісаныя проста на газеце, дзе цяжка прычытаць нават назву фільма.

Для папулярызавання фільмаў сярод гледачоў кінамеханікі павінны перад пачаткам сеансаў даваць кароткую анатацыю фільма. Але і гэтая, вельмі карысная, форма работы звычайна многімі кінамеханікамі. На запытанні калгаснікаў, аб чым раскажае кінафілія, часта можна пачуць адказ: «Прыдзе — убачыш». Кінамеханіку-ж варта было-б яшчэ днём разам з агітатарам выйсці ў брыгады і там прывесці гутарку аб прывезенай карціне.

Не патрабуюць ад механікаў і культуры паказу фільмаў. У час дэманстрацыі

Раўняцца па лепшых

У Пастаўскім раёне працуюць 8 кінаперасоўак і дзве стацыянарныя кінаапарату. Некаторыя кінамеханікі авалодалі майстэрствам паказу кінафіліяў, заваявалі любоў і павагу гледачоў. З радасцю сустракаюць калгаснікі механікаў А. Гуля і С. Коўзана. Кожны жыхар Куропольскага і Андроніўскага сельсаведаў ведае А. Гуля як лепшага кінамеханіка, а таму ахвотна наведвае яго сеансы.

Сеансы А. Гуля пачынае роўна ў вызначаны тэрмін і канчае своечасова. У яго ніколі не бывае перапынкаў па тэхнічных непазладках. Тое-ж самае можна сказаць і пра С. Коўзана. Акрамя таго, кінамеханікі праводзяць арганізацыйна-масавую работу. Іны звяртаюцца да данамогай да сакратароў партарганізацый, загадчыкаў хат-чытальні, старшын сельсаведаў, загадаў вывешваюць афішы і рэкламы ва ўсіх населеных пунктах. Сельскія актыўны падтрымлівае ініцыятыўных кінамеханікаў. Партыйныя арганізацыі вылучаюць дакладчыкаў, якія перад пачаткам кіно раскаваюць ідэйны змест кінакарціны, чытаюць даклады. Таму план у гэтых кінамеханікаў заўсёды выконваецца.

Калі-ж узяць раён у цэлым, дык атрымаем, што ў сельскай мясцовасці кінаперасоўак наведваў усёго 12.255 гледачоў замест 28.980 на плане, таму што механікі не праводзяць масава-арганізацыйнай работы. Афішы вывешваюцца не ва ўсіх вёсках, а іншы раз за 4—5 гадзін да пачатку сеанса.

Вельмі дрэнна з памішканнямі для паказу фільмаў. У большасці вынадкаў кіноапарату ў прыватных будынках. Прыдзе кінамеханік у вёску, а памішканне не пахрытавана. Пакуль дамовіцца з гаспадарам дома, пакуль падрыхтуе памішканне, дык ужо 11—12 гадзін, і сеанс зацягваецца да трох гадзін ночы. Вядома, што не кожны калгаснік зможа ісці ў кіно так позна. Падобнае становішча ў Варонькаўскім, Старшчынскім, Савіцкім і Рэдуцкім сельсаведах.

У Старшчынскім сельсавеце толькі ў двух пунктах дэманструюцца кінафіліяў. Некаторыя-ж вёскі размешчаны ад гэтых пунктаў на адлегласці 10—12 кіламетраў.

Не лепшае становішча і ў Лынтупскім і Масляніцкім сельсаведах. На графіку, які зацверджаны райвыканкомам, у Масляніцкім сельсавеце кіно павінна дэманстравалася ў пяці населеных пунктах: Аднак кінамеханік В. Якулевіч гэтага графіка не прытрымліваецца і прымае пераважна ў вёску Маслянікі. У астатніх-жа вёсках кіно бывае вельмі рэдка.

Трэба адзначыць, што раённыя арганізацыі ўсё яшчэ недаацэньваюць кіно як вельмі сродак камуністычнага выхавання працоўных. Праўда, пытанне аб рабоце райаддзела кінафіліяў разглядалася на бюро райкома партыі, была прынята паставы, накіраваная на палепшэнне кінаабслугоўвання насельніцтва. Але гэтая паставы не выконваецца парывічымі пар арганізацыямі.

На экраны Беларусі выпушчана нямала выдатных фільмаў, якія адлюстроўваюць калгаснае жыццё. Калі-ж заглянуць у тэматыку фільмаў, што дэманструюцца ў сельскай мясцовасці, дык там вельмі мала карцін аб калгасным жыцці.

Т. АСІНЕНКА,
А. КАЛЬВІНКОўСкі.

г. Паставы
Маладзечанскай вобласці.

Кадры рыхтуюцца надбайна

У рэспубліцы багата кінаапарату і перасоўак. У параўнанні з даваенным часам кінасетка павялічылася ў 2,5 разы.

Ёсць выдатныя кінамеханікі, якія любяць сваю спецыяльнасць. Іны забяспечваюць высокую якасць паказу фільмаў, наспына павышаюць свае веды і майстэрства.

Гледачы добра ведаюць кінамеханікаў Панько, Філіпенку, Рабцава, Размысловіча (Мінская вобласць), Хіміманова, Пынінскава, Драздоўскага, Кальцова (Магілёўская вобласць), Драздова, Палітанова (Полтаўчына) і другіх.

Лепшыя з іх не толькі добра паказваюць фільмы, але і клапацяцца аб прадаўжэнні яго жыцця, што, як вядома, мае вялікае дзяржаўнае значэнне. Норма паказу фільмаў ўстаноўлена ў 600 сеансаў, а фільм механікі, які перавышаюць гэтую норму.

Але гледачы яшчэ часта не задаволены якасцю паказу фільмаў. На многіх кінаапарату, асабліва ў сельскай мясцовасці, экран бывае брудны, прасяканы нярэзкай, няўстойлівай, гук скажоны. Нярэдка бываюць выпадкі, калі механікі не толькі не псуецца плёнку, а і губляюць, спальваюць асобныя часткі фільмаў. У чым-жа тут справа?

Справа ў тым, што ў рэспубліцы дрэнна ўстаноўлена пахрытоўка кінамеханікаў. Іх рыхтуе школа ў Мінску і выдаўна арганізаваная школа ў Гродна.

Абедзве школы, як правіла, выпускаюць механікаў, якія не маюць дастатковай практычнай пахрытоўкі. Практыка праводзіцца ў неспрыяльных умовах: у адной аўдыторыі знаходзіцца адначасова 7—8 камілетаў апаратуры, і будучы механік не можа нават правярць, ці ёсць гук з апарату, на якім ён практыкуецца, ці не. У час практыкі будучыя кінамеханікі не маюць магчымасці дасканала вывучыць апаратуру перасоўкі. Не наладжана практыка ў кінарамонтных і кінаапаратурных майстэрнях.

Нярэдка бываюць выпадкі, калі выпушкі ў школе праводзіцца дэтрэнірова, і гадзіны, адведзеныя на практыку, наогул не скарыстоўваюцца. Выпускі пакідаюць школу з чамаданам канспектў, але не ўмеюць самастойна правесці сеанс. Сутыкнуўшыся з першымі цяжкасцямі на рабоце і не атрымаваючы дапамогі, механікі часта кідаюць работу. Сярод іх вельмі

мала вядомыя чыгуначныя. Нягледзячы на тое, што Мінская школа падрыхтавана калі 3.000 механікаў, 1.500 з іх ужо ў сістэме кіно не працуюць. З 7.348 дзён прастой у кінасетцы — 690 прастой было толькі таму, што нехацела кінамеханікаў. І вось, каб хутчэй папоўніць гэты недахоп, у некаторых абласных цэнтрах пачалі рыхтаваць механікаў «на скорую руку». У Гродзенскай школе, напрыклад, іх рыхтавалі на працягу... дзесяці дзён. Не лепш справа ў гэтых адносін у Варанькаўскай і другіх абласцях рэспублікі. Сярод механікаў сельскіх кінаперасоўак вельмі мала такіх, якія маюць спецыяльную адукацыю. Так, у Пінскай вобласці з 128 кінамеханікаў не скончыўшы школы — 80, у Палатцы з 146 — 84, у Маладзечанскай з 126 — 62 і г. д.

Маладым механікам, якія скончылі школу, не аказваецца дапамога ў асабны спецыялізаванай, палітычнай і вытворчым росце. Амаль ва ўсіх раёнах Пінскай, Палаткай, Гомельскай і Мінскай абласцей не праводзіцца заняткі па тэхнічнай вучобе.

У выніку за першае паўгоддзе шмат прастой кінаперасоўак было на прычыне рамонтна-апаратурнага, выведзенай са строю няўмельнымі рукамі. А няўмельная дэманстрацыя карціны дасканала амартызуе і скарачае тэрмін эксплуатацыі фільма. Так, з 212 спісаных на тэхнічнай зношанасці фільмакопій у рэспубліцы, 124 копіі выведзены з фону дасканала.

Дрэнна ў большасці працуюць і рамонтныя майстэрні, якія не забяспечаны адпаведнымі спецыялістамі. Работа кінарамонтных пунктаў не кантралюецца. Абласныя майстэрні і раённыя пункты часта маюць патрэбу ў запасных частках, клеі, якія ёсць на мінскай базе, а ў майстэрні своечасова не засылаюцца. Бываюць выпадкі, калі парваную плёнку механік сшывае ніткамі.

У работнікаў кінафіліяў, якія кіруюць сельскімі кінаперасоўкамі, вельмі мала ініцыятывы і вынаходлівасці. У Гомельскай вобласці работнікі тэхнічнага аддзела на кінаапарату не бываюць, практычнай дапамогі механікам не аказваецца. Тако-ж становішча ў Барыўскай, Варанькаўскай і другіх абласцях.

Рост кінасеткі і патрабавальнасць гледача вымагаюць наспына пахрытоўкі высокакваліфікаваных кінамеханікаў.

Э. КРАСОўСкі,
начальнік кінаапаратурнага інспекцыі Беларускай канторы Кінапракату.

Новыя нарысы
Калектыў Беларускай кінастудыі зачынае здымкі двух кінанарысаў аб жыцці і доспехах працаўнікоў сельскай гаспадаркі рэспублікі. Каларовыя кінанарысы «Шматлікія калгасы» (рэжысёр — заслужаны дзеяч мастацтва БССР Ю. Тарч) раскажа гледачам аб усебаковым развіцці грамадскай гаспадаркі перадавога калгаса Мінскага раёна імя Гастэла, аб заможным

Чакаем новыя карціны

У нашу вёску Сачыўкі кінаперасоўка прыязджае надзвычай рэдка. З самай вясны кінакарціны паказвалі ўсёго 2—3 разы.

Калі спытаеш кінамеханіка Ілью Папова, чаму яго доўга не было, то пачуеш адказ: «Няма мне ніякага разліку ездзіць да вяс: калгаснікі ў кіно хадзіць рэдка, а ўхаластую «круціць карціну» мне ніхто не дазваляе».

Чаму-ж калгаснікі дрэнна наведваюць кіно? Гэтае пытанне, на жаль, не турбуе ні кінамеханіка, ні яго кіраўнікоў з аддзела культуры райвыканкома (загадчык тав. Парасякевіч). А варта глыбей ўнікнуць у сутнасць справы, тады ўсё стане зразумелым.

На першае, кінамеханікі (яны часта мяняюцца) не вядуць ніякай работы па папулярызаванні кінакарцін, не клопаюцца аб стварэнні месцовага актыву, які-б дапамагаў у пахрытоўцы сеансаў і распапулярызаванні білетаў «сярод калгаснікаў».

Не задавальнае сельскага гледача і рэпертуар карцін. Фільмы завозіцца да нас, як правіла, вельмі даўныя выпускі. Нам-жа хацелася-б паглядзець на сваім экране новыя карціны.

Магутны сродак куністычнага выхавання

Партыя і Совецкая дзяржава надаюць вялікае значэнне кіно ў справе куністычнага выхавання працоўных. У гістарычных паставах XIX стэды на імя таку п'яцігоддоваму плану запісана: «Ажыццявіць далейшае развіццё кіно і тэлебачання. Расшырыць сетку кінаапарату, павялічыць колькасць кінаапарату і калгаснай інтэлігенцыі, у маладзёжы і на дашкольнай ўзростнай групі сельскай гаспадаркі».

Выключную ролю адыгрывае кіно ў павышэнні культуры ўзростнай групы калгас

ПЕРАД НАВУЧАЛЬНЫМ ГОДАМ

Папаўненне кансерваторыі

— На ўсе факультэты кансерваторыі, павялічыў дырэктар Беларускай дзяржаўнай кансерваторыі А. В. Багатыроў, было паддана 90 заяў. Сярод паступаючых — пераважна выпускнікі музычных вучылішч рэспублікі і Мінскай школы-дэспіцідэгі.

Экзамены выявілі здольных людзей па ўсіх музычных жанрах.

Асабліва добра здалі экзамены па сваёй спецыяльнасці піяністкі Маркавец і Дубова (Мінская школа-дэспіцідэгі), кампазітары Бутвілоўскі і Дудкін (клас прафесара М. Алавава — Мінскае музычнае вучылішча) — аўтары невялікіх пралю-

даў, харавых твораў і рамансаў, спевакі — ваеннаслужачыя Краснапалахін (тэатар), Канапанікаў (барытон — Магілёўскае вучылішча), Ляўкевіч (каларатурнае саправа — Мінская школа-дэспіцідэгі), выканаўца на народных інструментах Смялкоўскі (Віцебскае музычнае вучылішча), скрыпач Моткін (Мінскае музычнае вучылішча).

Прафесарска-выкладчыцкі склад і грамадскія арганізацыі прымаюць меры да палепшання вучэбнага працэсу і актыўнасці навукова-даследчай работы. Унесены некаторыя змены ў праграмы і навучныя планы. Сольфеджыё будзе цалкам выкладацца акадэмікам на ўсіх пяці курсах. З новага года гармонія і аналіз музычных форм падзяляюцца на асобныя дысцыпліны. Больш часу будзе аддана вывучэнню палітычнай эканоміі.

Уводзяцца дадатковыя экзамены па выканаўчых дысцыплінах у першым паўгоддзі навучальнага года.

У мастацка-тэатральным інстытуце

Дырэктар Беларускага дзяржаўнага мастацка-тэатральнага інстытута І. П. Прыс расказаў:

— Пастановай урада тэатральнага інстытута з новага навучальнага года рэарганізуюцца ў мастацка-тэатральную вышэйшую навучную ўстанову, якая будзе рыхтаваць не толькі актараў прафесійных тэатраў, але і тэатральна-жывапісцаў, скульптараў і графікаў.

Асабліва многа заяў было паддана на актorskі факультэт.

Амаль усе прэзэнтэнтэ на першы курс — моладзь, якая добра скончыла сярэднюю школу і актыўна ўдзельнічала ў школьнай мастацкай самадзейнасці.

Прыёмная камісія разгледзела 130 заяў і прыняла ў Інстытут 13 юнакоў і 7 дзяўчат, якія добра вытрымалі экзамены.

Прыём заяў на мастацкі факультэт прадоўжаны да 16 верасня. На 30 месц першага курса ўжо ёсць 60 заяў былых выпускнікоў Мінскага мастацкага вучылішча, выхаванцаў ленинградскіх і маскоўскіх сярэдніх мастацкіх навучных устаноў.

Дырэктар Інстытута цалкам падбірае выкладчыкаў-спецыялістаў у галіне жывапісу, скульптуры і графікі. Ужо далі згоду працаваць у Інстытуце В. Волкаў — на малюнку, І. Ахрэмчык і В. Цвірка — на жывапісе, З. Азгур і А. Бембель — на скульптуры. Запрашаюцца выкладчыкі і на другія дысцыпліны.

Навуцальны год на актorskім факультэце пачнецца першага верасня, а на мастацкім — першага кастрычніка.

Новыя школы

Калі з Маскоўскай вуліцы звярнуць на Добрамисленскі завулак і праісці некалькі крокаў, дзік адрываў заўважым металічную агароджу, а за ёю — чатырохпавярховыя цагляныя будынак з вялікімі светлымі вокнамі, звернуты на паўдзень, да сонца. Гэта будынак школы № 41, узведзены ў гэтым годзе.

Будынак вабціць воча не толькі сваім знешнім выглядам, але і ўнутранай аддзелкай. Тут 24 класныя пакоі, вялікая фізкультурная зала, прасторныя кабінеты па прыродазнаўству, хіміі, фізіцы, памішчэнне для бібліятэкі.

Дзве такія-ж вялікія школы ўзведзены па вуліцах Суворова і Апанасава. Пабудаваны новыя школыныя будынак у Баранавічах, Гродна, Гомелі, Польшку, Пінску і іншых гарадах і раённых цэнтрах Беларусі. Усяго па рэспубліцы ў гэтым годзе ўстаў паў ў строй 33 каменныя школы.

Але карціна будзе няпоўнай, калі не скажаць пра школы, якія будуцца ў сельскай мясцовасці сіламі самога насельніцтва.

школ за кошт дзяржавы ідзе будоўля новых школ сіламі працоўных.

Асабліва шырока разгарнулася будоўля школ метадам народнай будоўлі ў Бягомльскім, Нясвіжскім, Глыбоцкім, Шучэцкім і іншых раёнах Беларусі. Добрым словам будучы ўспамінаць вучні калгаснікаў Бягомльскага раёна, якія да новага навучальнага года пабудавалі паміжнікаў для дзесяці пачатковых і сямігадовых школ. У Шучэцкім раёне ўзведзена пяць школ і г. д.

У раёнах XIX з'езда КПСС запісана, што ў пяці пяцігоддзі ў краіне павінен быць ажыццэваны пераход ад сямігадовага да аб'яднанага дзесяцігадовага навучання. Зараз прымаюцца ўсе неабходныя захады для правядзення ў жыццё гэтага гістарычнага рашэння. У нашай рэспубліцы ў гэтым навучальным годзе 129 сямігадовых школ пераўтвараюцца ў сярэднія. Гэта значыць, што вучні, якія скончылі сямігадовыя школы, змогуць атрымаць сярэдняе асвету па месцу свайго жытцарэчыва.

Р. ПЯТРОУ.

1. Міф аб «вялікай місіі»

Аналіз пасляваеннай эканамічна-культурнай дзейнасці імперыялістычных кругоў Амерыкі паказвае, што кожная наўдача, кожны прыват, які яны пераіць у ваенна-стратэгічны і эканамічны напрамак, адбываецца адначасова з новым абвастраннем ідэалагічнай барацьбы, новым умацненнем прапагандысцкай шуміхі вакол так званай «вялікай місіі» ЗША, якія нібыта закліканы ўзначаліць кіраўніцтва чалавечтва.

Асабліва яра гэтыя тэндэнцыі праявіліся ў сувязі з адначасовым чарговым гадарыня пана Маршала. Урачатыя юбілей, які адбываўся з гэтага паваду, нагадваў больш паміні, а кіраўнікі знешняй палітыкі ЗША і рэакцыйныя амерыканскія прэса, робячы добрую міну пры дрэннай ігра, палічылі за лепшае перанесці пытанне ў «маральную сферу».

Так, былы дзяржаўны сакратар ЗША генерал Джордж Маршал, выступаючы з паваду пана Маршала, ахарактарызаваў яго, як «укалад у справу выратавання ўсіх тых дагматаў веры і спосабаў жыцця, якія называюцца дэмакратыяй». Гэты фельдфебель сярод дэмакратыяў і дэмакрат сярод фельдфебеляў, раздзіраючы з сабе «добрага тэнія беднай Еўропы», не пасароміўся заявіць на ўвесь голас, што калі ён распрадоўваў свой план у 1947 годзе, ён думаў, галоўным чынам, аб матэрыяльным аднаўленні пакутаўшай Еўропы, але «паступова зразумее, што найбольш сур'ёзная фаза аднаўлення звязана фактычна з меркаваннямі палітычнага, маральнага і духоўнага парадку».

Агляднік англійскага цэнтральнага бюро інфармацыі нейкі Сід, каментуючы ў артыкуле «Палітыка Атлантычнага саюза» прамоў Маршала, заявіў, што яна мае «глыбокае значэнне як супрацьпастаўленне марксісцка-камуністычнаму матэрыялістычнаму разуменню гісторыі». У гэтым характэрным прызнакі — асноўная сутнасць той ідэалагічнай барацьбы, якую вядзе амерыканская рэакцыя: марныя спробы стварыць ідэалагічную зброю, накіраваную супраць дыялектычнага і гістарычнага матэрыялізму, супраць марксізма-ленінізма.

Да гэтага-ж заклікае і Робінсон, дырэктар рускага інстытута пры Кааўмбійскім універсітэце. У сваім артыкуле «Ідэалагічная барацьба», які змешчаны ў АПРАС РЭДАКЦЫІ: г. Мінск, праспект

органе савета знешніх зносін «Форэй офор», гэты мадэрны разведчык і «спецыяліст па рускіх справах» пісаў: «Напа галоўнага слабасць цыпер не ў эканамічнай ці ваеннай, а ў ідэалагічнай сфера, не ў галіне вырабу тавараў ці гармат, а ў галіне ідэй... У выніку скажываюцца сітуацыі ўзнікае наступная неабходнасць: філасофскай перабудовы, філасофскага пераўзбраення».

Ідэалагічная зброя, з дапамогай якой амерыканскія прэзідэнты на сутэственнае пазаванне імкнучца ператварыць у жыццё «сваіх іспіны» і «сваіх ідэй» жрадоў Уол-стрыта, — гэта, перш за ўсё, міф аб «вялікай місіі» ЗША.

Так, адзін з гласпаўтаў агрэсіўнага амерыканскага імперыялізма Генры Лосліч у 1941 годзе заявіў, што амерыканцы, як «сама моцная і жыццездольная нацыя ў свеце, маюць права на кіраўніцтва чалавечтвам». XX век — гэта «амерыканскі век» — такі догуды нацыі ідэалагічнай экспансіі, якая праводзіцца зброеносцамі амерыканскага імперыялізма.

Нека экс-прэзідэнт ЗША Труман у адным са сваіх выступленняў па радыё заявіў, што «ўсемагутны бог паставіў перад нашай краінай найважнейшую задачу ў гісторыі чалавечтва і даруе нам мудрасць і сілы, каб выканаць яе». Аднак людзям, якія займаюцца ідэалагічным узбраеннем амерыканскага імперыялізма, зусіла ясна, што аднымаюцца і спыніліся на «ўсемагутнага» справе наўрад ці дапаможа, бо народы ўсяго свету не такія лёгкаверныя, як гэта хацелася-б вышэйпаманеным панам. Таму амерыканскія імперыялісты выкарыстоўваюць «амерыканскіх лад жыцця» або «амерыканізм» у якасці доказу перавагі амерыканцаў над усімі другімі народамі.

2. «План Маршала ў галіне ідэй»

Чым больш гарачай становіцца агідная «халодная вайна», якую выкарыстоўваюць ЗША з мэтай раздвання гонкі ўзбраенняў, тым больш размах набывае ідэалагічная экспансія амерыканскай рэакцыі і ў прыватнасці экспарт «амерыканізма»

Малады салавей

Б а й к а

Вясною маладзенькі салавей (ён толькі летася апырыўся) Ну так спяваць выдатна наладчыўся, Што заспяваў за іншых салаўёў гучней І ў лесе першым спеваком зрабіўся. Вядома, што размоў не мала пра яго было, — Спраўднае мастацтва у панаше. Не жарты-ж: маладое дараванне Ва ўсёй сваёй прыгожасці ўзышоў! Расла, як на дражджах, яго сяброўка — слава.

Абы ён праспяваў, з бакоў усіх Яму крычалі: «Біст! Выдатна! Брават!».

З'явілася прыхільніц — «салаўіх», Як кажуць, цэлая арава, — Ад маладых сініц аж да старых варон. Нарэшце так заганарыўся ён, Што першай птушкай стаў лічыць сябе на свеце.

Знаўся, ад майстроў адстаў І не прыкменіў, Як нейкі там шчыгол яго перасвістаў.

Закопу аднаго-трымайс: Спявай, але не знавайся.

Ул. КОРБАН.

ФЕЛЬЕТОН

Вінават рамізнiк

Калі хлопчык пераступіў парог хаты, маці, паяснучы ў далоні, ускрыкнула: — Дзе гэта ты, сыноч, так запэцкаўся? І рукі, і твар, і штаны... страшна паглядзець.

Спраўды, на твары, на руках і шорых пятах хлопчыка чарнелі вялікія плямы. Выцірачы брудным кулаком вочы, ён праз слёзы адказаў:

— Гэта ў школе... сеў за парту і запэцкаўся...

— Як гэта ў школе?! — не паверыла маці.

— Часнае слова... Сеў за парту, а яна так пафарбавана, што, бачыш... Калі не верыш — ідзі паглядзі на Нецьку і Васіля. І яны запэцкаваны.

Маці прыгледзелася да рук сына і ажухнула: у пальцы тырчэла стрэмка.

— Што-ж гэта ў вас за парты, хто іх рабіў, каб яму рукі паадсялілі, — са здарэннем заявілася маці.

— У школе кажуць, што гэтыя парты наш тата рабіў.

— Як гэта тата? Ён-жа не старэй?

— Не ён, а ў промкамбінаце, якім тата кіруе...

— Хай толькі прыдзе, я з ім пагавару...

Кажуць, гэтае здарэнне адбылося год таму назад у сям'і Андрэя Іванавіча Савінічава, былога кіраўніка Коханавіцкага райпромкамбіната. Не ведаем, чым скончылася тады сямейная размова паміж Андрэем Іванавічам і яго жонкай, але паколькі гэтая размова мае не толькі прыватны характар, мы хочам яе прадоўжыць на старонках газеты. І справа не столькі ў былым начальніку, як у пакінутых ім парадках на промкамбінаце.

Кожны з чытачоў з хваляваннем успамінае школьныя гады. Успамінае першы дзень заняткаў, калі, прышоўшы ў школу, садзіўся за парту, накрытую свежай фарбай, з замілаваннем аглядаў яе з

усіх бакоў, адчынаў крышку, клаў у парту ранец, ставіў чарніла і з хваляваннем чакаў прыходу ў клас настаўніка. Але мы не зайздросім тым вучням, якім прыходзіць садзіцца за парту, выбрабеную Коханавіцкім райпромкамбінатам. Мы бачылі гэтыя парты. І калі глядзіш на іх, то доўга дашеш, думаеш, як людзі маглі так бездаказна аднесціся да такой важнай справы?

Дакрамецца далоняй да верхняй дошкі, і далонь нібы ў саку. Гэта ад фарбы. Дарэмна шукаць крышак, іх «забыліся» зрабіць. Нема і адтулін для чарнільніц. Парты нестандартныя, зроблены з сыраго дрэва «на востар». Скалены і зойты так, што... Але далімі слова дырэктару Савінікоўскай сямігадовай школы Коханавіцкага раёна Зой Цімафееўне Дунай.

— Днямі, — раскавае яна, — загадчык гаспадаркі школы прывёз з промкамбіната 28 парт. Палавіна іх па дарозе развалілася. Калі я звярнулася са скаргаў у промкамбінат, майстар Эйсмант адказаў:

— Кажаце, парты расквіліся? Але ў гэтым мы не вінаваты. Вінаваты ваш рамізнiк. Відаль, вёз так неапырожана.

Кіраўнік промкамбіната заманілі, а парадкі там пратрыгвалі старажы: паралеймай заказчыкі атрымліваюць крывагонія сталы, касабкія школьныя дошкі, тапорнай работы шафы. Парты тут-рашлі не вырабляць да таго часу, пакуль не рэалізуюць «спадчыну» Савінічава. Па гэтай прычыне не выконваецца заказ Коханавіцкага раёна на выраб 170 парт. Неспынным патокам сышлоцца са школы і другіх устаноў скаргі на парадкі промкамбіната. Але кіруючым работнікам раёна, бачыце, не да яго. І выходзіць, што няма вінаватых. Вінават рамізнiк. Валіце на яго! Ён усё павязе.

С. СВІРЫДАУ.

Творы беларускіх пісьменнікаў на армянскай мове

Аддзел дзіцячай і юнацкай літаратуры Дзяржаўнага выдавецтва Армянскай ССР «Аліпетрат» выдаў у перакладзе на армянскую мову зборнік твораў беларускіх пісьменнікаў. У кнігу ўвайшлі творы Я. Ку-

палы, Я. Коласа, Эм. Бядулі, Я. Маўра, П. Броўкі, М. Танка, А. Куляшова, П. Глебкі, А. Якімовіча, П. Панчанкі, Я. Брыля, І. Шамаякіна, Э. Агнянцет, А. Кулакоўскага, А. Бялявіча і інш.

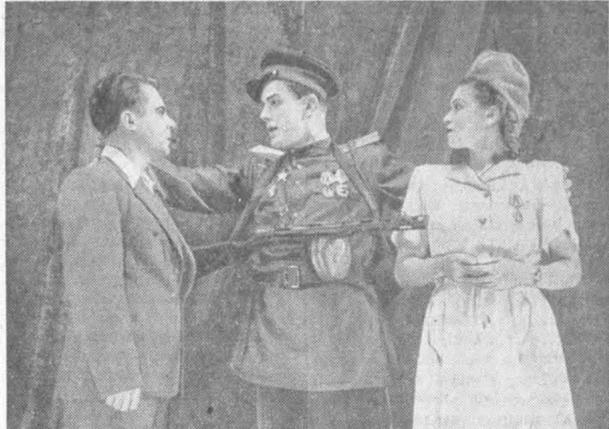
«Ньюс Уік» мае за рубжом два спецыяльныя выданні на англійскай мове: адно ў Парыжы для Еўропы і Азіі, другое ў Токію для ціхаакіянскіх краін. Міжнароднае выданне часопіса «Дайф», якое выпускаецца ў ЗША для замежных краін, мае тыраж 252.082 экз. Аднак найбольшае распаўсюджванне мае часопіс «Рыдэр Дайдэст», які выдаецца па ўсім «Еўрапейскіх і многіх іншых мовах агульным тыражом амаль у 4,5 мільёна экзэмпляраў. Гэты часопіс, які з'яўляецца адным з самых старажытных правядзін «амерыканізма» ў маршалаваных краінах, уяўляе найбольш яркае выражэнне амерыканскага ідэалагічнага экспансіўнама. Сутнасць гэтага часопіса веліч трына вызначыў французскі журналіст Эдгар Морж, назваўшы яго «кішанёвым дурманам». Імяна гэтай меце татальнага адурманвання шырокіх мас чытачоў хаўсавымі карцінамі амерыканскага рая, амерыканскага ладу жыцця, служыць прэса ЗША, якая літаральна навадзіла ўсе маршалаваныя краіны свету. «Наша задача, — заявіў Шнейдэр, выконваючы абавязкі дырэктара бюро прапаганды за рубжом пры дзяржаўным дэпартаменце ЗША, — наогул кажуць, накіравана да таго, каб паказаць тавар ва ўсім яго бліску, паказаць Амерыку ў прыватным выглядзе. Амерыканскія кіруючыя кругі, кангрэсмены і бізнесмены, працягваючы дзейную спуду, калі справа ідзе аб павелічэнні асігнаванняў да патрэб працоўных, не шкадуць сродкаў для выдаткаў на прапаганду «ідэй амерыканізма». Прагрэсіўны амерыканскі журналіст Іганес Сіціл піша ў часопісе «Рыдэр оф Уолдэр офшэ»: «Звыш 15 млн. долараў асігнавана на распаўсюджванне амерыканскіх кніг і газет за рубжом. Гэтыя грошы перададзены ў якасці субсідый нью-йоркскому органу друку — «Нью-Йорк рэвюльў трыйбун» і іншым выданням, якія цалкам навадзіваюць Еўропу». Аднак выдаткі на патрэбы прапаганды «амерыканізма» растуць штодзённа і штогадзіна. Старшыня Міжнароднай гандлёвай палаты і старшыня кампаніі «Джэнерал электрык» Філіп Рым, укажываючы на тое, што Заўчачны Штаты ў 1951 фінансавым годзе выдаткавалі на прапаганду каля 47 млн. долараў, заклікаў патрыці намаганні ў гэтай галіне.

М. СТУРА.

3. «Кішанёвы дурман»

Велізарную ролю ў правядзенні «плана Маршала ў галіне ідэй» адыгрывае амерыканская прэса. Так, штодзённае «Еўрапейскае выданне (на англійскай мове) «Нью-Йорк геральд трыбун», якое друкуецца ў Парыжы, рыходзіцца ў колькасці 63 тысяч экзэмпляраў у Заходняй Еўропе, у Паўночнай Афрыцы і на Сярэднім Усходзе. Штодзённая газета «Ром-амерыкен» друкуецца на англійскай мове ў Рыме і распаўсюджваецца пераважна ў Італіі, Грэцыі і Саудаўскай Аравіі. Часо-

Спектаклі Нікалаеўскага тэатра юнага глядача

Упершыню прыехаў у Мінск Нікалаеўскі тэатр юнага глядача. За пасляваенныя гады — гэта наогул першы прыезд тэатра, які абсалютнае моладзь. Таму зусім натуральна, што мінская моладзь (дзі і не толькі моладзь) зацікавілася спектаклямі гэтай тэатры. І тым, што яны зусім новыя для мінчан.

У гастрольным рэпертуары тэатра знайшлі месца савецкія і класічныя п'есы, якія рознічыны на ўсебаковы інтарэсы новых глядачоў.

Значнае месца ў рэпертуары заняла сучасная тэма. Гэтыя пастаноўкі найбольш ярка паказваюць творчую накіраванасць тэатра, у якім даволі палёна супрадоўнічае старэйшае і маладое пакаленні актараў.

Асобныя пастаноўкі на сучасную тэму вырашаны з добрым густам, у цікавай творчай манеры. Паспехам карыстаецца спектакль «РВС» па апавесці А. Гайдара. Спектакль вызначаецца шчырасцю, праўдзівасцю актorskай ігры. Актары імкнучца, выкарыстоўваючы назіранны над жыццём, перадаць складаную дзіцячую псіхалогію. Кожны з герояў спектакля — складаны, своеасаблівы характар.

Хвалюе спектакль пра легендарнага дзятка Гастэла. Асноўная ідэа — у стварэнні цэнтральнага вобразу. У выкананні актора Б. Чулімава Гастэла просты, сіпны чалавек, са своеасаблівым унутраным светам. Увесь час глядача не пакідае ўпэўненасць, што гэты чалавек здольны на героічныя ўчынкы. У вобразе Гастэла актёр Б. Чулімаў спалучае тыповыя з індывідуальным. У яго выкананні вабціць тэмпераментнасць, вернае творчае самаудуванне.

Не да канца вырашаны ў гэтым спектаклі вобраз Горына (артыст В. Канан). У характары гэтага героя не выяўлена тое, з чым не згоден Гастэла, з чым ён кафікціруе — заішняя самаўпэўненасць, нежаданне займацца маленькімі справамі. І як вынік, у сцэнічным вобразе Гастэла з'яўляецца рыса беспадстаўнай і непраемнай рэакцыі.

Поспеху спектакля спрыяе шчырае выкананне вобразу Ані (артыстка А. Максімава), Віктара Спечаненкі (артыст Д. Баршчэў), бортмеханіка Гірава (артыст І. Асееў).

Адзак тэатр не заўсёды ўмее знайсці і выявіць галоўнае ў сцэнічным творы.

Спектакль «Атэстат сталасці» юнакі глядзюць з цікавасцю. Але ў ім надзвычай важна было-б асудзіць учынкы Лістоўскага, паказаць выхавальную ролю калектыва. Артёт Б. Чулімаў слаба падкрэсліў адмоўны рысы яго характара, нагарду і зазнаўства. Недастаткова выразна паказаны адносны калектыва да Лістоўскага, абурэнне яго паводзінамі. Сцэны ў класе і асабліва на камсамольскім сходзе ідуць вяла, без хвалявання.

На першы план у спектаклі вылучаны

менш значная лінія першага пацудцы Валіціна Лістоўскага да Віктары, ролю якой добра выканала артэстка А. Іцвіч.

Амаль у кожным спектаклі аб сучаснасці слаба распрацаваны масавыя сцэны. Гэта асабліва адчуваецца ў спектаклі «Чэць змоладу».

Так, у сцэне пад Сталінградом няма напружанай абстаноўкі фронту. Увесь час глядач бачыць толькі двух актораў, якія вядуць дыялог, а салдацкая маса адсутнічае. Іна з'яўляецца ў часе штурма, але не пакідае ніякага ўражання, бо прыход салдат на штурм зроблены ражыёрскі вельмі слаба.

Маса таксама «не жыве» ў сцэне на бару дэпалахда «Абхазія».

Вольш выразна і ярка павіна быць вырашана сцэна на школьным балу, якая займае амаль увесь акт у спектаклі «Атэстат сталасці».

Разам з тым, спектаклі, паказаныя ў Мінску, сведчаць, што ў тэатры прадуе група здольных актораў. Сярод іх В. Чулімаў, А. Іцвіч, Т. Татарчук, Ю. Крайтар, Е. Грахоўская, О. Станіч, Т. Полюк, І. Кіршнер, А. Максімава і другія.

Але трэба было-б больш часта, чым гэта робіцца ў тэатры, ставіць перад актораў, асабліва перад моладдзю, задачу творчага пераўзасаблення. У кожным спектаклі павінен раскрывацца новы бак індывідуальнасці актора.

У рэпертуары, які паказаны ў час гастролі, значнае месца займаюць п'есы на сучасную тэму. Але гэтыя п'есы створаны ўжо некалькі год назад. Рад добрых п'ес для юнацтва і дзіцей, што напісаны за апошні час, не трапілі ў рэпертуар тэатра.

Больш за ўсё не задавальнае мастацкае афармленне спектакляў. Справа тут не ў тым, што яго зроблена сцэнічным сродкамі, што большасць спектакляў вырашана праз дэталі. Дрэнна, што ў некаторых спектаклях афармленне не стварае вобразу спектакля, не дапамагае вырашэнню яго ідэалягічнага зместу, а часта выяўляе выпадковасць.

Можна было-б зрабіць больш угульным лавай Жарковскага ў спектаклі «Атэстат сталасці». Непараўненне выклікае афармленне 3-й і 8-й карцін, у якіх хутчэй паказана прырода поўдні, чым Сібіры, дзе па п'есе разгортваюцца падзеі.

Лепш за іншыя афармлены спектаклі «Чэць змоладу» і «РВС». Але нават і ў іх ён вельмі высокая культура работы мастакоў.

Нікалаеўскі тэатр юнага глядача — здольны, сур'ёзны калектыв. Ён можа і павінен вырашаць складаныя, творчыя праблемы, што і відаль у яго лепшых пастаноўках.

А. ГРЫГОР'ЕВА.

Сцэна са спектакля «Чэць змоладу» ў Нікалаеўскім тэатры юнага глядача.

Фота І. Салавейчыка.

Дзяржаўны рускі тэатр БССР у Ленінградзе